

Válság ellen

A pénzügyi világválság és a közelgő gazdasági válság veszélyeinek elhárítása érdekében a kormány október 17-én új költségvetési javaslatot nyújtott be a parlamentnek. A korábbinál lényegesen szigorúbb költségvetés az ígéretek szerint nem érinti jelentősen az önkormányzatokat, kivéve a közszférában várhatóan elmaradó reálbéremelkedést. A kabinet azt ígérte, hogy az állam minden törvényben rögzített kötelezettségének eleget tesz 2009-ben is.

Az átdolgozott 2009-es költségvetési tervezet 144,5 milliárd forinttal csökkentené a kiadásokat a válság előtt benyújtott eredeti javaslat-hoz képest. A várható bevétel 62 milliárd forinttal lesz kevesebb. A kiadáscsökkentés kétharmada – mintegy 100 milliárd forint – az egyedi és normatív támogatások, valamint a családtámogatások csökkentéséből származik. Az új költségvetési tervezet a nyugdíjak reálértékének emelkedésével nem, csak értékük megőrzésével számol. A nyugdíjkorrekciós programot szeptemberig leállítják, a családi pótlékot pedig idején értékén fagyasztják be 2009 első 8 hónapjában.

A kormány 895,1 milliárd forint államháztartási hiánycélt tűzne ki 2009-re, így a hiány 80,8 milliárd forinttal lesz kisebb az eredetileg tervezettnél, ami 3 százalék alatti értéket jelent. A GDP, azaz a bruttó hazai össztermék 3 százalék helyetti 1,2 százalékos növekedésével számolnak. Az inflációt is lefelé korrigálták 4,3 helyett 3,9 százalékra. Ennek következtében a nominális

GDP a korábban feltételezett 29 110 milliárd forintról 28 490 milliárdra csökken.

Az átdolgozott költségvetési törvénytervezet a központi költségvetés 773,3 milliárd forintos hiányával, az önkormányzatok 134 milliárd forintos hiányával, a nyugdíjbiztosítási alap egyensúlyával és az egészségbiztosítási alap 6,7 milliárd forintos

hiányával, valamint az elkülönített alapok 19 milliárd forintos többletével számol. A központi költségvetés bevételi főösszege 62,2 milliárd forinttal 8 457,93 milliárd forintra mérséklődik. Az új költségvetési törvényjavaslat 9 231,27 milliárd forint kiadással számol, ami 144,5 milliárd forinttal alacsonyabb a korábbi előirányzatnál.

A korábbi közlés szerint a Robin Hood-adónak is nevezett új közteher lenne az egyetlen, amelyet a kormány meghagyna a jövő évi adócsomagból. A nemzeti csúcson azonban a miniszterelnök már arról beszélt, hogy az adóegyszerűsítést és a gazdaság fehéritését szolgáló adómódosítást is a T. Ház elé szeretnék terjeszteni, ha sikerül megállapodni egy többség által támogatható javaslatról.

Megmaradna a nyereséges vállalkozások 4 százalékos különadója, amelyből a kormány 30 milliárd forinttal több bevételre számít jövőre, mint idén. A költségjavított változatában az általánossá tett cégautóadó már nem szerepel, így az ebből várt 37 és fél milliárd forint többletbevétel sem.

Nem romlik az önkormányzatok pénzügyi pozíciója

A jövő évi költségvetés új, szigorú megtakarításokat tartalmazó javaslatát október 17-én nyújtotta be a kormány a parlamentnek. Jauernik Istvánt, az önkormányzati tárca szocialista államtitkárát a főbb számok ismeretében kérdeztük.

– *Hogyan érinti a megszorító csomag az önkormányzatokat?*

– Az önkormányzatoknál a szándék és a cél nem változott. A többlet feladatok teljesítésének költségét a központi költségvetés állja, az elmaradt feladatok után járó összeget viszont elvonja a költségvetés. Ezért a csomagban az önkormányzatoknak nyújtott támogatások, hozzájárulások és az átengedett sja ötmilliárddal több, mint ami a korábbi javaslatban szerepelt. Tehát nem 1422, hanem 1427 milliárd forintot kapnak az önkormányzatok.

– *Miből jön össze a plusz ötmilliárd?*

– Egyrészt, mert jövőre mégsem csökken a munkaadók által fizetett járuléka, ami 16 milliárd forint pluszt jelent. Másrészt, 11 milliárd forint mínusszal kell számolni az alacsonyabb infláció miatt, ami érinti a nyugdíjak és a szociális ellátások kifizetését. Emellett az Új Tudás Program néhány eleme is később indul el. De ezek csak a rendszeren „átfutó pénz” jelentenek.

– *Érzékenyen érintheti viszont a szigorúbb költségvetés a közszférában dolgozóknak bérét, amelynek befagyasztásáról beszélnek...*

– Az önkormányzatnál dolgozó közszolgáknak, köztisztviselőknek, tűzoltóknak bizonyosan kevesebb pénzt tud a költségvetés biztosítani. Vagyis nem lesz reálbérnövekedés, a szociális juttatások is csökkenhetnek. Amennyivel többet kell 2008-hoz képest fizetni, annyit megkapnak az önkormányzatok. Így véleményem szerint pénzügyi pozíciójuk nem romlik majd.

– *Bajba kerülhetnek viszont a túl magas hitelállományt felhalmozó önkormányzatok. A csődök elkerülése érdekében az ö megsegítésüket is tervezi a kormány?*

– A 2007-es és 2008-as évek ezzel ellentétes számszaki eredményt mutatnak. Azaz, az önkormányzatok hitelfelvétele és állománya is jelentősen csökkent. Inkább kötvényeket bocsájtottak

Paktum nélkül

ki, amelyeknek túlnyomó részét betétekbe, állampapírokba fektették. Ami igazán gondot jelenthet, hogy a – főként a devizaalapon kibocsájtott – kötvényeknek komoly árfolyamkockázatuk van. Ezen önkormányzatok most azon gondolkodnak, milyen pénzügyi művelettel védjék ki ezt a kockázatot.

– Számukra nem készülnek valamilyen alapot létrehozni, elkerülendő egy esetleges csődöt?

– A kormány általában foglalkozik a devizakockázatok mérés-kelésének lehetőségeivel, de nem támogatásban gondolkodik. Nem mindegy azonban, hogy fejlesztési avagy működési hiányt finanszíroznak hitelből, kötvényből. Ha egy beruházást akarnak ilyen módon elindítani, érdekesen alakulhat a projekt. A támogatást ugyanis euróban kapja az önkormányzat, ami jelenleg forintra váltva a tervezettnél jóval többet ér. Így az önerő arányának függvényében dőlhet el, el tudják-e indítani a beruházást. Az sokkal jobban jár, akinél a támogatás 90 százalék, míg az önerő csak 10, szemben a 60–40 százalékos aránnyal.

– A kormányfő és Bajnai Gordon gazdasági miniszter az uniós források átcsoportosítását, a fejlesztések felülvizsgálatát, esetleges elhalasztását ígérte. Mikor dől el, mely beruházások maradhatnak?

– Ez attól függ, a világméretű pénzügyi válság hogyan alakul az elkövetkező hetekben. Nehéz megmondani, mi lesz egy-két hónap múlva. A tervezet egyébként már a kormány előtt van. Annyi biztos, hogy a jövő évi költségvetésben 2,5 milliárd forinttal 17 milliárdra nő az EU-önerő Alap, ami elég jelentős többletforrás, nagy segítség az önkormányzatoknak. Főként a hátrányos helyzetű térségben lévőeknek, a kistérségi társulás keretében tervezett beruházásoknak jelent előnyt.

Németh Éva

Nemzeti paktumba foglalná a kormányoldal az önkormányzati rendszer átalakítását, ehhez azonban most nem partner az ellenzék. Mindez a kormányfő által összehívott október 18-ai nemzeti csúcson derült ki, ahol – ezermilliárdos megtakarítás reményében – néhányan a rendszer jelentős „megkurtítását” javasolták.

Megállapodást szeretne a kormányfő az önkormányzati és a nyugdíjreformról, de ehhez nem talált partnereket a döntéshozók között a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében tartott nemzeti csúcson, ahová a több mint hatvan politikus és közéleti személyiség között hivatalosak voltak az önkormányzati szövetségek vezetői is. Miután Gyurcsány Ferenc ismertette az általa átmeneti évnek tekintendő 2009-re vonatkozó terveit, a meghívottak több mint öt órán keresztül adhatták elő véleményüket és ötleteiket a válságból való kikerülés módszereiről és a hosszabb távú stratégiáról.

Egyszerűsítés, ésszerűsítés, megtakarítás

Molnár Gyula (TÖOSZ): „Amikor valaki önkormányzati reformról beszél, akkor óhatatlanul bizonyos szempontból félelmet kelt...”

Minden olyan döntést, amit a kormány annak érdekében tesz, hogy rövid távon a pénzügyi válság elszenvedői ne az egyszerű állampolgárok legyenek, a magunk részéről támogatjuk – jelentette be Molnár Gyula (MSZP). A Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének (TÖOSZ) elnöke, Újbuda polgármestere az önkormányzati reformmal kapcsolatban azt kérte, hogy ne pusztán strukturális kérdésnek tekintsék. „Amikor valaki önkormányzati reformról beszél, akkor óhatatlanul bizonyos szempontból félelmet kelt. Ma ugyanis a reform tartalma mindenki számára egyet jelent azzal, hogy talán kevesebb lesz a pénz, szűkül a hatáskör, csökken egy kistépülés vagy térség lehetősége. Ezért kérem, hogy ha ezen az úton megyünk tovább, akkor ezt ne strukturális kérdésnek tekintsük, szerencsésebb lenne, ha

mindezt a feladat, a hatáskör és a finanszírozás oldaláról vizsgálnánk” – mondta a politikus.

Emlékeztetett arra, hogy az önkormányzati szövetségek a reform alapjaiban már megállapodtak, most már a parlamenti pártokon lenne a sor. Első lépésben javasolta azon szolgáltatások körének meghatározását, amelyeket az állam minden településen biztosítani kíván. „Érdemes lenne kialakítani a közszolgáltatások minimumát. Mi az, amit minden településen, minden állampolgárhoz el kell, vagy el akarunk juttatni? Ezeket finanszírozni is kell. Ha ebben van megállapodás, akkor onnan már lényegesen egyszerűbb és könnyebb a struktúrát visszafele kialakítani” – vélte, hozzátéve, az arányos közteherviselés számára azt jelenti, hogy a nagyobb többlet, a kisebb kevesebbet vállal magára.